

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ
GÂNDIREA MILITARĂ ROMÂNEASCĂ

**DINAMICA ARHITECTURII DE SECURITATE
ÎN ZONA EXTINSĂ A MĂRII NEGRE,
ÎN CONTEXTUL CONFLICTULUI DIN UCRAINA
ȘI AL NOULUI CONCEPT STRATEGIC AL NATO**

CUVÂNT-ÎNAINTE

General-locotenent Gheorghiță VLAD

Locțiitor al șefului Statului Major al Apărării

*C*ea de a patra ediție a Conferinței internaționale Gândirea militară Românească a reprezentat un demers pe cât de valoros, pe atât de util. Valoros prin prisma calității dezbaterilor promovate într-un astfel de cadru instituțional, dar mai ales util, datorită contribuției evidente la formarea și promovarea unei culturi de securitate de care armata română, în special, dar și întreaga societate românească, în general, au mare nevoie.

Tema conferinței – Dinamica arhitecturii de securitate în Zona extinsă a Mării Negre, în contextul conflictului din Ucraina și al noului Concept strategic al NATO – și contribuția partenerilor instituționali care au sprijinit organizarea evenimentului – New Strategy Center, Centrul de Prevenire a Conflictelor și Early Warning și Asociația „Servicii Integrate de Securitate, Apărare și Intelligence” – au definit și principalul obiectiv al activității: asigurarea unei mai strânse colaborări între instituțiile cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale, precum și între acestea și organizații internaționale, organizații guvernamentale, mediul academic, experți în diverse domenii, prin raportare la mediul de securitate din Regiunea Mării Negre, aflat, în ultima perioadă, într-o dinamică extrem de fluidă.

Așa cum știm, paradigma de securitate globală și, cu precădere, regională s-a schimbat dramatic după 24 februarie 2022, ziua în care Federația Rusă a invadat Ucraina. Evenimentul a afectat pacea și a alterat sever mediul de securitate, generând instabilitate generalizată și intensificarea concurenței strategice și sistemice, implicând aspectele operaționale ale apărării și descurajării, consolidarea capacităților, analiza tehnologiei și a industriei, ordinea internațională bazată pe reguli și redefinirea strategiei multilaterale.

În acest context, Conceptul Strategic NATO 2022, adoptat la 29 iunie, la summitul NATO de la Madrid, identifică Federația Rusă drept cea mai semnificativă și directă amenințare la adresa securității aliaților, precum și la adresa păcii și stabilității în zona euroatlantică, deoarece aceasta folosește mijloace convenționale, cibernetice și hibride pentru a submina ordinea internațională bazată pe reguli. De aceea, NATO va continua să răspundă amenințărilor și acțiunilor ostile ale Rusiei într-un mod unitar și responsabil, adoptând o abordare de tip 360 de grade a descurajării și apărării, care implică nu numai un mix de capacități, inclusiv cele spațiale și cibernetice, ci și abordări de tip multi-regiune sau multi-domeniu. În aceste circumstanțe, Republica

Populară Chineză este considerată un concurent sistemic. Prin urmare, întrucât provocările au un caracter global din ce în ce mai pronunțat, NATO trebuie să se adapteze pentru a putea răspunde respectivelor provocări.

Conceptul Strategic menționează securitatea maritimă ca având o importanță capitală pentru pace și prosperitate, aliații exprimându-și hotărârea de a consolida postura și conștientizarea situațională pentru a descuraja și a se apăra împotriva tuturor amenințărilor din domeniul maritim, a susține libertatea de navigație, a securiza rutele comerciale maritime și a proteja principalele linii de comunicații. Având în vedere aspectele menționate mai sus, regiunea Mării Negre, împreună cu cele ale Mării Baltice și Mediterane, sunt zone de interes strategic pentru NATO. De aceea, Alianța este hotărâtă să se asigure că postura de descurajare și apărare rămâne credibilă, flexibilă, adaptată și sustenabilă, ceea ce implică forțe solide în teren, multi-domeniu, pregătite pentru luptă, aranjamente îmbunătățite de comandă și control, echipamente prepoziționate.

România, ca țară din regiunea Mării Negre, precum și stat membru al NATO și al UE din flancul estic, trebuie să rămână un pilon al stabilității și un furnizor de securitate în regiune. Noul Concept Strategic reafirmă că scopul cheie al NATO este de a asigura apărarea colectivă a membrilor săi, pe baza unei abordări de tip 360 de grade și în conformitate cu cele trei misiuni esențiale (descurajare și apărare, prevenirea și managementul crizelor și securitate prin cooperare). Mai mult, obiectivul Busolei Strategice a UE este de a face din Uniune un furnizor de securitate mai puternic și mai capabil, în măsură să își protejeze cetățenii și să contribuie la pacea și securitatea internațională. În acest context, Conceptul Strategic și Busola Strategică ar trebui să fie coordonate pentru a putea garanta securitatea euroatlantică, inclusiv prin inițiative de dezvoltare a capacităților. Au fost făcuți pași concreți în ceea ce privește consolidarea descurajării și a poziției de apărare în flancul estic, în special după invazia Ucrainei de către Rusia.

Astfel, aliații au consolidat grupurile de luptă existente și au convenit să înființeze încă patru grupuri de luptă multinaționale în Bulgaria, Ungaria, România și Slovacia, pentru a asigura prezența extinsă a NATO de-a lungul flancului estic al Alianței. Mai mult, la summitul NATO din 2022 de la Madrid, aliații au convenit să crească nivelul grupurilor de luptă multinaționale de la cel de batalion la cel de brigadă, acolo unde și când este necesar. În plus, multe activități întreprinse de aliați la nivel național au contribuit la creșterea activității în flancul estic. Aliații au dislocat nave, avioane și trupe suplimentare pe teritoriul statelor membre ale NATO din Europa de Est, întărind și mai mult

postura de descurajare și apărare a Alianței. SUA și-au consolidat prezența militară în Polonia, în România și în alte țări aliante din Est. Alți aliați, inclusiv Marea Britanie, Țările de Jos, Spania și Franța, au anunțat, de asemenea, dislocări militare suplimentare în România, Bulgaria și Marea Neagră. Forțele Aeriene Regale Olandeze au dislocat avioane de luptă F-35 în Bulgaria, în sprijinul misiunilor de poliție aeriană ale NATO.

În ceea ce privește România, Forțele Armate Franceze au întărit prezența înaintată a grupului de luptă multinațional al NATO cu sistemul de apărare antirachetă sol-aer SAMP/T – MAMBA, în sprijinul inițiativei Alianței de a descuraja și a apăra flancul estic al Europei. Din mai 2022, Forțele Aeriene Franceze au dislocat sistemul sol-aer cu rază medie de acțiune MAMBA de ultimă generație, precum și un centru de management al apărării în România. Pentru a spori eficiența sistemului și pentru a răspunde nevoilor Sistemului integrat al NATO de apărare antiaeriană și antirachetă, acesta este conectat și integrat la sistemele de apărare ale României și ale NATO printr-o legătură tactică de date. Nu în ultimul rând, o companie de transportoare blindate și una de tancuri Leclerc ale Armatei Franței au sosit în România, la sfârșitul lunii octombrie, pentru a completa mijloacele tehnice ale Grupului de luptă al NATO (Battle Group Forward Presence/BGFP), dislocat în Cincu. Franța este națiunea cadru, sprijinită de o companie alternativă de trupe belgiene sau olandeze.

Cât despre efortul național, Comandamentul Corpului Multinațional Sud-Est (Sibiu), Comandamentul Brigăzii Multinaționale Sud-Est (Craiova) și Comandamentul Multinațional de Divizie Sud-Est (București), asigurând comanda și controlul operațiunilor terestre NATO la nivel de corp, în timp de pace, criză și conflict, reprezintă contribuția României la întărirea prezenței forțelor aliante în flancul estic al NATO. În același sens și ținând cont de Angajamentul de investiții în apărare (Defence Investment Pledge), s-a stabilit creșterea bugetului pentru apărare al României de la 2% la 2,5% din PIB. Prognoza sugerează că 40% din bugetul total al apărării va fi destinat investițiilor până în 2025, ceea ce aduce în prim-plan, de asemenea, dezvoltarea capacităților naționale de apărare, inclusiv în domeniul logisticii și al tehnologiei de ultimă oră.

Toate aspectele menționate au fost dezvoltate în cadrul panelurilor conferinței, atât la nivel de dezbateri, cât și din perspectivă academică, în acest fel contribuind la o mai bună înțelegere a mediului de securitate actual. Participarea unor experți internaționali în domeniu a făcut ca ideile și mesajele transmise să fie cu atât mai valoroase, cu cât au provenit din medii și culturi diferite.